

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Allocutiones Sacræ, Svper Evangelia Dominicarvm totius anni

Jahoda, Johann

Pragæ, [ca. 1659]

Dominica III. post Pentecost: Christus mercator animarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51496](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51496)

DOMINICA III. POST PENTECOSTEN.

CHRISTVS Mercator animarum.

Erant appropinquantes ad Jesum peccatores. Luc. 15.

V inter pares facilis est consuetudo; sic inter inæquales rara est conversatio: similis plerumque simili gaudet, & quò altiùs quempiam sua evehit fors, tantò magis infra sepositos facit despiciere. Principum virorum nota censetur, non posse à quolibet accedi: si quis obscurior illorum adyta temerè ingredi præsumeret, næ is continuo temeritatis pœnas in pelle, imò in capite suo lueret. Assveri severum edictum fuit: *omnis sive vir, sive mulier, qui non vocatus intèrius atrium Regis intraverit, absq. ulla cunctatione statim interficiatur.* Sed nihilo mitior in veteri lege fuit ipse Deus, cujus hæc etiamnum hodie scripta lex prostat: *non videbit me homo & viues.* Pauperculi Bethsamitæ, quòd solùm curiosiùs aspexerint arcam Domini, percussi sunt universim quinquagies mille & septuaginta. Quod videntes ceteri clamare cœperunt: *quis poterit stare in conspectu Domini Dei sancti huius?* At fortunatiores ceteris animadverto hodiernos Publicanos & peccatores, quibus Deo non tantùm appropinquare, cum eo familiariter agere & conversari, verùm etiam manducare & epulari licerit. *Erant appropinquantes ad IESUM Publicani & peccatores.* Qualis hæc mutatio, aut potius exinanitio divinæ Majestatis! quod moti-

vum habuit Deus, ut societatem cum adeo abjectis hominibus iniret, à quibus Apostolus ejus cavere jubet, ita scribens: *si is, qui frater nominatur, est fornicator, aut avarus, aut idolis serviens, aut maledicus, aut ebriosus, aut rapax, cum ejuamodi nec cibum sumere.* Hodie verò Pharisæi ipsi contra Christum murmurant: *hic peccatores recipit, & manducat cum illis.* Vulgatum proverbium est:

Noscitur ex socio qui non cognoscitur ex se.

quod tamen in Christum minimè quadrare præsentì allocutione ostendam, causamque veram docebo, cur peccatoribus tam familiarem se faciat, nempe quia ipse mercator animarum, & hæc ipsius divitiæ sunt. Interim si & vos esse vultis venales, non multùm vobiscum de pretio laborabit, quin & plus dabit, quàm valeatis.

Dum quispiam forum & nundinas pertransit, ubi merces expositæ sunt, dum inter officinas empturiens obambulat, nôstis, ut in eum nundinatores irruant, eum circumdent, ad se certim pro se quisque vocent, & tantùm non trahant, merces obtrudant, dilaudent, deprædicent. Dei unigena in hunc mundum è coelo descendens, descendit ad quoddam veluti forum, & locum-mercium, mercaturus Patri suo hu-

*Esth. 4.**Exod. 33.**1. Reg. 6. 19.*

humanum genus cujus ille possessione per peccatum quodammodo spoliatus erat, & cujus aded fuerat sitiens, ut sitire potest mercator pretiosissimam aliquam gemmam. Hinc Matth: 13. dicitur: *simile est Regnum Caelorum homini negotiatori querenti bonas margaritas.* Porro margarita omne pretium superans nostra cujusque anima est, quam ipse capitalissimus illius hostis Daemon apud Jobum ita appetiit, ut dicat: *pellam pro pelle, & cuncta que homo habet dabit homo pro anima sua.* Super qua verba ita B. Salvianus: *dilectissimam debere esse animam suam homini etiam Diabolus non negavit, & qui avertere omnino cunctos ab affectu animarum suarum nititur; idem tamen carissimas esse debere cunctis animas suas confitetur.* Carissimas certe esse oportet, quas Deus, aliis ditissimus, pro divitijs habet, ut loquitur Gregorius Nazianzenus. Et Petrus Damianus: *anima, inquit, est pretiosissima Deo pecunia.* Qui multos thesauros ac pecunias habet, quam saepe de illis cogitat, quam sollicitè revidet, quam frequenter computat, & ad calculos revocat, ne fortè aliquid deperierit. Quò facit illud Sapientis: *Eccl. 5. 11. saturitas divitis non sinit eum dormire: & illud: ubi thesaurus tuus, ibi & cor tuum.* Omnino sic se res habet cum Deo respectu hominum. Præceperat aliquando Moyse numerare populum, per cognationes, & domos ac familias, & capita ac nomina singulorum à vigesimo anno & supra. Necdum anni spatium transierat, iteratò numerari jussit. Id quod meritò miratur Oleaster & querit ex Deo: non est Domine impletus annus

quo eos numerare præcepisti, & jam iterum eos supputare vis? Quid est, quòd eos tam crebro numeras? Sed mox sibi ipsi satisfacit & respondet: *qui Dei ingenium novit, ei mirum videri non debet, quòd tam saepe revocari ad calculos populum jusserit.* Quid quòd more avarorum animabus nunquam fatietur, perindeque in illum ac in aliquem numularium faciat versus notorius:

Crescit amor numi, quantum ipsa pecunia crescit.

Et: quò plus sunt pota, plus sitiuntur aqua.

Matth. 7. quiritabundus oclamat: *quam angusta porta est, que ducit ad vitam, & pauci sunt qui inveniunt eam.* Quomodo amabò pauci, cum ejus Secretarius, & thesaurorum omnium conscius non dubitet palàm fateri: *vidi in caelo turbam magnam, quam nemo, quantumvis bonus Arithmeticus, dinumerare poterat.* Istane paucitas? Respondet ad hoc Salonijs: *non satiantur oculi ejus divitijs, quia nostram semper desiderat salutem.* Plus dico: libenter nos planè intra se & viscera sua absconderet. Est enim & hæc Mercatorum ingeniosa praxis, ut ubi eos loca prædonibus infesta transire contigerit, pecuniam & aurum suum ne in manus prædonum veniat, ori imponant, imò quandoque etiam deglutiant. Hinc Romani Milites, cum Hierosolymam Titus obsideret, Judæos transfugas ferro dividebant, ut in intestinis aurum, quod devoraverant, inquirerent, intraque biduum duo Judæorum millia hoc modo caesa memorat Fulgofus. Sic etiam

*Fulgentius
l. 9. c. 4.*

Job. 2.

*Petrus Da-
mianus l. 1.
ep. 2.*

Eccl. 5. 11. saturitas divitis non sinit eum dormire: & illud: ubi thesaurus tuus, ibi & cor tuum.

Num. 1. 18.

etiam Balduini II. Hierosolymorum Regis milites, Turcas plurimos, quos expugnatâ Cæsareâ ceperant, auri spe exenterârunt. Novit Mercator animarum Christus plurimos Tartareos prædones peccatrici animæ insidiari; idcirco vult eam (ne direptioni pateat) quodammodo glutire & sorbere, ut subtiliter id ipsum in anima scelestissimi Judæ annotavit recens quidam

D. Nyssen. Prædicator. Accesserat ille ultimùm ad IESVM, sacrilego osculo eum deosculaturus. Tetra scelerum mephitis ab ore exhalabat, sub lingua ejus sedebat impietas, & sicut novacula acuta concinnabat dolos: tamen ut ex S. Brigittæ revelationibus habemus, bonus IESVS ultro se ad osculum Judæ inclinavit, eò quòd is brevioris staturæ esset.

l. 4. revel. c. 66.

Anselm. de Evang. ser. c. 7.

Quod & S. Anselmus confirmat Christum sic alloquens: *accedentem ad osculum sanctissimi oris tui cruentam bestiam non es averfatus; sed os, in quo dolus inventus nõ est, ori, quod abundavit malitiâ, dulciter applicuisti.* Consuetum passim est, ut alter alteri osculum in maxilla, vel fronte, non verò in ore figat. Quid igitur mysterij est, quòd IESVS os suum ori Judæ applicet? Id nimirum quod precedente Dominica de Romanis dixi, quia animam ejus paulò post de corpore exituram & in manus Dæmonis venturam hoc modo excipere & intra se abscondere voluit. Quod tamen adeò celeriter facere non potuit, quin in ipso osculi, & ut ita loquar, absconsonis actu, à supervenientibus latronibus caperetur. Et hoc credo est quod Jeremias opplorat: *Spiritus oris nostri Christus captus est in peccatis nostris.*

Thren. 3.

Quasi diceret: captus est ob peccatores, ob pecuniam, ob divitias suas. Quamvis illæ ipsæ fortius eum ligârint, quàm funes Iudaici, sunt enim divitiæ, ut ait Chrysostomus, *vinculum grave, servus tyrannus, omnia imperans in perniciem illorum, qui illis serviunt.* Dicebat aliquando ipse CHRISTVS: *qui facit peccatum servus est peccati:* at ego vice versa de illo possum hodie dicere. Qui peccatores ita studiosè conquirat, & recipit, servus est peccatorum. Omnia enim imperant in perniciem illius. Hi sunt, qui ei Imperârunt stabulum, famem, sitim, labores, dolores, flagra, spinas, crucem, denique ipsam mortem, omnia in perniciem illius.

Fidelis sermo & omni acceptione dignus, quia Christus IESVS venit in hunc mundum peccatores salvos facere, dicebat S. Paulus. Quid ita Paule? Non ergo Christus in hunc mundum venit ut regnaret super Israël, siquidem promisit Angelus; & regnabit in domo Iacob in æternum, & regni ejus non erit finis? Non venit ut populum suum de captivitate & jugo Romano eriperet? non venit ministrari? non venit miracula patrare? Non utique: sed venit in hunc mundum peccatores salvos facere, quorum primus ego sum. At insanisne iterum? iterum te multa litera ad insaniam convertunt, ut tibi aliquando exprobravit Festus. Quomodo tu primus? tunc sceleratior Herode, Nerone, Iuda proditore, aut immani aliquo Busiride? aut fortè, quod Hæretici aliqui commenti sunt, anima Adæ primi hominis, & primi peccatoris in te transfusa est? S. Thomas hîc ait, non voluit.

hom. 13. in 1. ad Corinth.

1. Tim. 2.

V. D. Thõ. in hîc locis

voluisse Apostolum dicere, se esse omnium omnino peccatorum primum; sed tantum respectu illorum Judaeorum, qui Christum à Pilato crucifigi postularunt, ac postea conversi ac poenitentes gratiam adepti sunt. Alij probabilius censent, eum ita sua ipsius peccata aggravasse, ut aliorum omnium leviora putaret, sicut, qui gravi dentium aut capitis dolore laborat, putat dolorem suum esse maximum. Ita S. quoque Franciscus se omnium sceleratorum alpha nominabat; rogatusque quomodo id cum veritate affirmare posset; respondit: si Deus maximo latroni illam gratiam fecisset, quam mihi; is multo melius eam fuisset usus, sanctiorque ac ego evasisset. Quid ad hæc Auditores? Quam longè verius inter peccatorum primos ego vos censuero! Nec est, quod mihi, ob talem de vobis opinionem, succenseatis; ubi enim magis abundat gratia, nonne ibi magis & delictum abundat? Gratia præ multis divites estis; (adeo ut usurpare hic possim illud Evangelicum: *vobis datum est nosse mysterium regni Dei; ceteris autem in parabolis*), gratia, inquam, divites estis, quâ si non, ut decet, utimini, quibus non (audeo dicere) Barbaris, Turcis, Scythis, Judæis deteriores eritis? Si enim Turcæ hos Cœlitum in se experirentur favores, si hanc Dei, quam vos habetis, notitiam, si hanc Sacramentorum copiam, virtutum occasionem, inspirationum, vocationum, & auxiliorum vehementiam haberent; quàm multi ex illis Sanctorum Syllabo adscribi mererentur, quàm multi essent Alexij, Nicetæ, Nivardi, Stani-

slai, Ludovici, Hermanni! *Servus, qui cognovit voluntatem Domini sui, & non fecit secundum voluntatem ejus, vapulabit multis: qui autem non cognovit, & fecit digna plagis, vapulabit paucis. Omnium autem, cui multum datum est, multum queretur ab eo; & cui commendaverunt multum, plus petent ab eo*, ait æterna veritas. Quod est idem ac dicere: si Turca & Studiosus idem specie peccatum committant, gravius puniendum hunc præ illo, idque propter intensiorem malitiæ cognitionem, quam habet Studiosus præ Turca. Hinc pia aliqua persona per ecclasiam profundius in Inferno situatos vidit, qui plura auxilia ad bene operandum in hac vita habuerunt. Sed mellifluum Doctorem audite: in Paulo dicente: *fidelis sermo & omni acceptione dignus, quoniam Dominus IESVS venit peccatores salvos facere, quorum primus ego sum; hoc consolationis & fiducia accipite fratres, ut ad Dominum jam conversos non nimis cruciet præteritorum conscientia peccatorum, sed tantam humiliet vos, sicut & ipsum. Ego sum, inquit, minimus Apostolorum, qui non sum dignus vocari Apostolus, quia persecutus sum Ecclesiam Dei. Misericordiam etiam consecutus est Petrus, qui non ignorans, sed apertos habens oculos peccavit.*

Quærit Chrysoström: *quid est peccatum ad Domini misericordiam?* Et respondet: *tela aranea, que vento flante nusquam comparet.* Unica vocula peccavi, Davidis difflavit peccatum; unicum propitius esto Publicano ad obtinendam veniam suffecit. Unica lacryma compedes & catenas Dæmonis sa-

Luc. 12. 47.

Bern. ser. 3. in fest. A. post. Petri & Pauli.

Chrysoström. hom. 2. in Psalm. 50. 2. Reg. 12. 13. Luc. 18. 13.

Spec. exēp. V. Contri-
tio ex. 11.

pe dissolvit. Refert magnum Specu-
lum Exemplorum, Virum quendam
vitæ licentioris, templum subinde,
quod nunquam aut rarò solebat, in-
gressum, ut celebris famæ Ecclesiasten
una ductus curiositate audiret, quando,
Deo ita disponente accidit, ut Ecclesia-
stes in illud inprimis vitium, cuius iste
conscientiâ vel maximè laborabat, a-
criùs inveheretur; atque, cum fortè
flexis in hominem oculis vidisset eum
gravi adstrictum catena à Cacodæmo-
ne teneri, eundem fixiùs intuens, per-
git in crimen illud vehementissimè de-
clamare, & ostendere illius sectatores
esse vera Dæmonum mancipia, catenis
implexa infernalibus. Interim Pecca-
tor ille tangi horrore sceleris sui, solvi
in suspiria & singultus, diffluere lacry-
mis, idque tam felici successu, ut cum
una lacrymarum gutta in catenam de-
cidisset, subito eam diffregerit, Dæ-
monem fugarit, & hominem crimi-
num catenis solutum Christo reddide-
rit. Nihil tam proprium est Deo, ac
misereri semper & parcere. Nihil tam
juvandum Jesu, ac peccatores recipere,
qui Sanctæ Mechtildi aliquando indi-
gnata, quòd peccator, pro quo supplex
acciderat, à suo malo instituto recede-
re nollet, ita respondit: " dilecta mea
" mihi compatere, & ora pro miseris
" peccatoribus, quos tanto redemi pre-
" tio, & summo conversionis eorum de-
" siderio tam longanimiter expecto. Ne-
" que me minori modò in eos amoris af-
" fectu crede Patri meo assistere, quàm
" cum olim me illi in crucis ara gratam,
" victimam obtuli. Nihil mihi com-
" mendatius, quàm ut omnes peccatores

per veram ad me pœnitentiam conver-
tantur. Sanctæ verò Gertrudi secum
cogitanti, ecquid ex ijs, quæ à Deo ipsa
susceperat beneficijs, hominibus mani-
festare esset consultius, hæc suggestit:
multum è re hominum foret, si intel-
ligerent, ac præsentì semper memoriâ
tenerent, me Filium Virginis, salutis
eorum causâ, Patri meo advocatum,
assistere, ac quoties cor suum ex huma-
na fragilitate polluunt, toties cor ipsi
meum innocens & castum pro eorum
emendatione repræsentare; si verò ma-
nu peccant, exhibere utramque meam
clavis perforatam: atque ita tandem
ad omnia, in quibus delinquant, præ-
sto esse, & ad placandum Patrem, me-
am innocentiam offerre, quò illi ali-
quando tacti pœnitentia, faciliorem
veniam consequantur. Alio tempo-
re, cum hæc eadem Sancta Virgo pro
concione audisset, salvari posse nemi-
nem, qui non actum aliquem amoris
Dei super omnia elicuisset, secumque
pensaret, perpaucos esse, qui ita dispo-
siti è vivis migrarent, ita illam allocu-
tus est: *ego me fidelibus in agonia consti-
tutis, qui mei aliquando cum amoris sui
aliqua testificatione meminerunt, ex sin-
gulari bonitatis meæ prerogativa, tam ex-
hibeo suavem & amabilem, ut momento
temporis inde ad se conversi, ingentem
concupiant de offensa illa meâ bonitate do-
lorem, quo peccata sua delent, & salvan-
tur.*

Ergo, ut cum D. Ambrosio conclu-
dam, *quoniam tam misericordem habe-
mus Dominum, qui etiam gravi ignoscit
errori, convertamus nos à vitijs, non re-
cedamus à lege.* Sit nobis hoc ipsum
effi-

lib. 3. in
mat. c. 4.

l. 3. in fin. c.
30.

Ambr. l. de
Elia & je-
jun. c. 20.

efficacissimum motivum ad non peccandum, uti fuit Jacobo Patriarchæ, qui ex divina misericordia non tantum in peccandi temeritatem non prorupit, sed potius ad quandam peccandi timiditatem se contraxit; cum enim Deum sibi maximè propitium expertus est, tunc pavens exclamavit: *quàm terribilis est locus iste! ac stupens*, inquit *Chrysothom.* Chrysothomus, propter magnam misericordiam Dei timuit. Timuit & David, dum pœnitens cecinit: *quia apud te propitiatio est, propter legem tuam sustinui te Domine*, vel, ut Vatablus vertit: *quia apud te clementia est, propterea timere.* Magis enim quodammodo, ut non nemo loquitur, Dei misericordia timenda est, quàm justitia. Nam, qui justitiam offendit, habet misericordiam tanquam singulare asylum, ad quod confugiat: qui autem misericordiam offendit, ad quam aram se recipiet? Non cum profectò vel ipse sanguis Christi juvabit, uti contigit cuidam adolescenti dissolutis moribus, qui cum sapius à fido Sodali de serâ pœnitentia commoneretur, eam sub tempus mortis præsumptuosè differebat. Non diu post, in gravem morbum incidit, iterumque ac iterum de instituenda confessione, propositâ Dei misericordiâ, quam toties sanus & valens in futuram conversionem prætezebat, admonetur. Sed surda aure, omnia bene momentis Socij consilia accipiebantur. Hic itaque tristis ab ægroto ad nocturnam quietem sese re-

cepit, secundum quam visus est sibi videre Christum, eo habitu quo à Pilato populo ostensus est, ægro adstantem, & ita alloquētem: *ecce lacerum spinis caput, & totum vulneribus saucium corpus; sed ecce apertum latus.* His tibi, etsi indigno, parta paratâq; est Dei misericordia, si modo vitam tuam præteritam detestatus ad me convertaris. Ad hæc æger: scio, inquit, Domine, magnam esse misericordiam tuam, sed neq; minorem esse justitiam, cui cum nullo meo merito satisfacere possim, non video, quomodo hæc salvâ à misericordia peccatorum veniam sperare valeam. Imò, addit Christus, à misericordia mea vales & debes veniam sperare. Sed cum nihilominus miserandus adolescens totum se justitiæ rigori desperata salute traderet, tandem Christus indignatione plenus, expressum dextrâ de vulneris latere sanguinem in moribundi faciem conjecit cum dicto: *hic sanguis meus in die judicij testis erit oblatus tibi à me misericordie, quam per insanam obstinationem tuam ac summam ingratitude contempsisti.* Hoc terribili viso expergefactus socius accurrit, hominemque mortuum ac recenti sanguine conspersum reperit. Quæritis, unde tanta obstinatio & diffidentia? Non aliunde fanè quàm ex nimia præsumptione. Plerumque enim qui valens de misericordia Dei præsumit, moribundus de eadem, desperat ac diffidit.

Gen. 28. 17.

Chrysothom. 54.

Psal. 129. 4.

Fræc. M. 1. doza in l. 1. Reg. c. 4. n. 3.

Bernar. de Busto ser. 7.